

Süleyman Uluçamgil
(Girne, 1944 - Erenköy, 1964)

Girne'nin Dağyolu köyünde doğdu. Lefkoşa Türk Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul'da hukuk fakültesi öğrencisi iken Rum saldırılarına karşı yurt savunması için bir grup öğrenci ile Kıbrıs'ın kuzeybatısındaki Erenköy'e çıkmış ve bir bubi-tuzağına kurban giderek 21 Temmuz 1964'te yaşamını yitirmiştir.

Ölümünden sonra şiirlerini, bazı yazı ve mektuplarını arkadaşı Orbay Deliceirmek yayımlamıştır.

Eserleri: *Bir Şehitten Seslenişler*, 1964; *Dillirga Akşamları*, 1965; *Asi* (Orbay Deliceirmek'la), 1966; *Bütün Eserleri*, 1989 (şiirler, mektuplar, oyunlar, bitmemiş roman)

ŞİİRLER

KIBRIS-TÜRKİYE

(*Bütün Eserleri*, 1989,79. s.)

inanıyorum bir tek vatana
Yüreklere değgin dibelikten
Ne çıkar aramızda Akdeniz varsa
Ne fark var aramızda
Hep ayın sınırlarda sıvanmışız
Kimimiz "ölürken" diyoruz
Kimimiz "ölürkana".

ÇEKTIĞİ ACININ TÜRKİYESİZÜĞİNİ

(*Bütün Eserleri*, 1989,125. s.)

Gözlerim açılır açılmaz
Duyar duymaz kulaklarım
Dilimin çözülmesini istedim hemencecik
Taşıyla toprağıyla tüm ovasıyla
Adsız değildi işlenmişti dilimizle
Doğduğum köyü ne kadar sevdim bilemezsin
Belki de kurtuluş günlerinin Ankara'sıdır o.

Ve ben şimdi düşteyim
Mutlu açardı semalarında çocukluğumun
Dağımın en içten en çıplak tepeleri
O gömleğimi şişirdikçe beni büyüten rüzgâr
Her yağmur sonucu şükürle birlik
Dilimizden düşürmediğimiz ova
çamurlu ayaklarımız
Tüm sıcaklığı ile
An bir sevinçle mırıldandığımız
Acının sevincin kestiremediği özdeyişlerle
Çektiğimiz sömürgeci kahrına ortak Mesarya
Çektiğince acının Türkiye'sizliğini
Beşparmak dağlarının çektiğince
Denizsiz toprak
Çoban bakışlarımın yadırgamadığı toprak
Deniz kokulu boz toprak
Mutlu araştırmalarında çocukluğumun yine
Taş etsen ağaç bitkili nemli toprağı
Adsız değildir işlenmiştir dilimizle.

İKİ DAĞLARDAN İKİ SU (Bütün
Eserleri, 1989,164-165. ss.)

Biz öğretmenlerdik
Atatürkçü imamlardık
Ay olsun olmasın gözlerimizde, yaşadık
Doğduğumuz evlerde hayvanlar barınırdı
şimdilerde

Yıkık evlerin beyaz duvarlarında adlarımız,
Doğduk diye tarih düşürmüş anamız babamız.

Bir garip ama bir taş zamandı yenediğimiz
Kalkar giderdik Sütlüce'den Trapeza'ya
Çizmeli insanlarla çizme giyer namaz kıldırırdık.

Nergisli'den tren geçerdik çığlık çığlığa
Bir Magosa türküsü başlardı son durak
Son durak son bakış altınca sazlıklara
Çobanlar gelir geçerdik
Uslarında evde kalmış sürüleri
Aylıklı askerler geçerdik

Çocuklarımız nergis satardı yol boyunca
istasyonlarda
Dominyonlarca ağırlık vardı üstümüzde
Çocuklarımızın nergisleri parçalanırdı.

Yakardık çoban ateşlerimizi Yokluğunda pıtraklı
yollara borç Bir düşü bağlardık suskunluğumuzla
İki dağdan iki su getirirdik, düşümüz buydu

İki dağdan iki su, gözlerimiz ışıpta Çoğal
tırdık habire çoğaltırdık ateşlerimizi Bağlardık
ezgilerimize bilge şavklarını
Suskunluğumuzla gözlerimizle yaşadık

Yağmur yağardı, basardı rüzgarı yüceler
Söndürmezdik, artardı suskunluğumuz
Artardık Sütlüce'den Trapeza'ya

Denizlerin enginliği gözlerimize doğru
Hep denizlerin ötesine değin
Su yurdumuzun anası, giderdik oralara
Mağosa gümrüğünde kışımıza son tekme

Azalırdık Sütlüce'den Trapezaya
Ama bir giderdik panayırlara gelmezdik
Arasıra ağlardık taşkınlığı ölen suların arkasından

İki dağlardan iki su, düşümüz buydu
Karlıdağ'dan, Beşparmak'tan iki su
Yıkardık koyunlarımızı
Ak pak olurlardı
Görkemli bir gize bürünürdü
Toprağın kuruluğu.

**"Boyumuz boylanmış
Soyumuz soylanmış Ama
dilimiz tutulmuştur."**

-9 Eylül 1922'de Türk Ordusunun İzmir'e girişinin 11 Eylül
1922'de Kıbrıs Türkleri arasındaki yansıması -

(Bütün Eserleri, 1989,177,179. ss.)

Buralarda,
Akşamları
Rüzgâr zorlu eserdik,
Hem soğuk.
İçimiz sıcaktı
Üşümezdik.

Buralarda
Akşamları
Rüzgâr zorlu eserdik
Hem soğuk
Biz güneyliler
O çatlak toprakların tozunu
Ağzımızda duymak isterdik.

Buralarda
Bileklerimizdeki zencirler paslanırken
Terlerdik
Akşamları rüzgâr zorlu eserdik
Hem soğuk.

Buralarda
Dalga dalga çatlak topraklar
Gözlerimizdeydi
Gözlerimizdedir.
Mavi gökte Kemal Paşa
Gözlerimiz
Şavk şavk altınlığında
Anılarımızın

Buralarda
Akdeniz'den
Hız kesen
Dudaklarımızın gerilmesinde
Ezikliğimizle acılaştığımız bir sevginin

KIBRIS'TAKİ DÜĞÜMÜYDÜ BU SERTLİK

(Bütün Eserleri, 1989,180-183. ss.)

11 Eylül 1922 'deFota köyüne
O mutlu haber ulaştığında ilk
Kışyağmuru düşüyordu.

Dilden dile dolaştı. Fota köyünün ozanları bu haberin sevinciyle iliklerine kadar sevindiler. Mutlulukla. Lefkoşa'da kasaplık yapan Fota'lı Karabardak adağını yerine getirecekti. Tel-pul olmuş süslenmiş iri danasını köy meydanına çekti. Köy meydanı bayram yeri gibiydi. Ordan topluca Lefkoşa'ya gidilecekti...

Karabardak, yedeğinde dana ve arkada bir köy halkı kürümlerle Girne kapısında şehre girdiler. Sarayönü'ne doğru yol aldılar.

Şehirdeki Türkler işin nedenini ve ne olacağını anlamakta gecikmediler. Anlamayanlar anlayanlara sordu. Kalabalık büyüdü. Çığlaşır

Polisin önünden geçtiler. Bütün polisler balkondan, pencerelerden bakıyorlardı. Bu bakışlardan Rum oldukları anlaşılıyordu. Karabardak durdu. Belindeki palayı çekti, sağ eliyle. Çünkü sol eliyle hayvanın ipini tutuyordu. Palasıyla kalabalığa döndü.

Palasıyla aval aval bakan polisleri göstererek:

- Utanmadan bir de bakarlarsın be, dedi.

Balkonda bir kıpırdama oldu. Bir polis eliyle bir şeyler işaret ediyor, ağzından tükürükler saçarak bir şey söylüyordu kalabalığa. Biraz sonra konuşmaktan vaz geçti. Çünkü sesini duyuramıyordu. Yuhalandı.

Karabardak dikilitaşın yanında durdu. Herkes durdu. Dananın ipini dikilitaşa bağladı. Herkes taşın baktı.

Bir elini taşın dayadı. Başını kaldırdı. Taşın hizasından göğe baktı. Herkes göğe baktı. Karabardak göğe bakarken içinden "Gökçü Kemal Paşam" diyordu.

"Bu cümbür cemaat benden bir şey bekliyor" dedi. Ne demek gerek, sıkıldı, terledi. Belindeki Trablus kuşağını yokladı. Bacağında beyaz, pamuk ipliğinden dokunmuş ak bir dizlik, ayağında san çizmeler vardı. Sırtında da hiçbir şey. Kafası sıfır numara traşlıydı. Kılıklı bir göğsü, kalın pazıları vardı. Heybetli görünüyordu. Kalabalıktan birkaçı:

- Yaşsa be Fota'lı" diye bağırды. O an Karabardakın dili çözüldü:

- Ben ne yaşaycam be, dedi. Mustafa Kemal Paşa yaşasın! Gözleri dolu doluydu. Karşıdaki Beşparmak dağlarına baktı. Dağ bıçak gibi keskin görünüyordu. Hem de mordu.

Hep birden üç dört kere haykırdılar tümü:

"Kemal Paşam yaşasın!.."

Sonra Karabardak ani döndü. Başını eğdi, sırtını dananın karnına dayadı. Hız etti, danayı sırtına aldı. Her iki yanda elleriyle hayvanın ayaklarını ikişerden tuttu. Öne doğru çekti. Hayvanın başı yere değmişti. Yavaş yavaş

yere oturdu. Dananın alandan sıyrıldı. Dört ayağını bir yere getirdi dananın. Sonra hayvanın başındaki ipi çıkardı. Dikilitaş'tan çözdü, dördünü de bağladı.

Kamayı belinden sıyrды. Şükretti, Besmele çekti.

Bir ses Rumca:

- Ne yapıyorsun?

- Kurban kesiyorum.

- Niçin?

- İki gün evvel Kemal Paşa ve ordusu İzmir'e girdi. Gâvuru denize döktü. Hem, sen konuşamazsın artık. Rezil rüsvay herif.

Polis Rumca konuşuyor, o Türkçe cevap veriyordu. Polis:

- Kesemezsin, dedi. Gözleri kinle ve korkuyla bakıyordu. Kalabalık etrafını sarmıştı.

Bir kere daha kesemezsin demek cesaretini gösterdi. Kumandanın emri, dedi.

Karabardak doğruldu. Palayı gâvura doğru çevirdi. Kara gözleri büyümüş, fincan kadar olmuştu.

- Görürmün bunu bre gâvur, dedi.

Gâvur, "Kumandanın emri" dedi, "gidip söyleyim."

-Git söyle.

Polis gitti. Karabardak tekrar Besmele çekti ve dana kurban edildi. Polislerse balkondan seyrettiler.

Aynalı dede geldi. Karabardakın sırtını okşadı. Karabardak terlemiş ince bıyıklarını kanlı elinin tersiyle sildi. Palasını kurbanın üstüne bıraktı. Aynalı'nın elini öptü:

-Haktâlâ'ya dua et Aynalı Dede, dedi. Adağın kabul olunsun. Bir de dilerim ki bir koşma düzesin. Bir de dilerim ki biz de kurtulalım. Aynalı'nın gözleri doldu:

- Hepimizin dileği bu oğul, dedi. Hepimizin dileği bu. Koşmaya gelince, köğük köğük dizeyim oğul sana, köğük köğük...

Gel gör ki bizim boyumuz boylanmış, soyumuz soylanmıştır. Ama dilimiz tutulmuştur sevinçten, dedi.

Karşıda gündoğusunda iki minare yükseliyordu mavi göğe. Aynalı, minarelere baktı. Bu minarelere, bu Selimiye'nin minarelerine bayrak asmak benim bir koşmalık ayırmamdan yeğidir, dedi. Tüm kalabalığın tüyleri diken diken oldu bu söz üzerine.

Kalabalık iki koldan camiye doğru aktı. Bir kol Asmaaltı'ndan yürüdü. Arkada kalmak istemeyenler de Gelâliye Sokağından saptılar.

Sarayönü'nde bir çeşme var. Daima akar. Türk yapısıdır. Aynalı o çeşmeye doğru yürüdü, su içti. Çenesinden aktı sular. Koca meydanda kimse kalmamıştı. Karabardak boğazladığı dananın derisini şişiriyordu. Avurtları şişmişti üfürmekten. Aynalı söylüyordu. Çeşmeye dayanık. Karabardakın gözleri işteydi. Kulakları ondan yanaydı. Dinliyordu.

